

**FINANCOVANIE NEVEREJNÝCH POSKYTOVATEĽOV
SOCIÁLNYCH SLUŽIEB PROSTREDNÍCTVOM FINANČNÉHO
PRÍSPEVKU NA PREVÁDZKU ZO STRANY OBCÍ**

***VÝSLEDKY PRIESKUMOV MEDZI OBCAMI A NEVEREJNÝMI
POSKYTOVATEĽMI SOCIÁLNYCH SLUŽIEB***

Lýdia Brichtová, Lukáš Kvokačka, Mária Filipová

11. augusta 2021

Úvodné východiská

- **Právo na prístup k verejným zdrojom majú aj neverejní poskytovatelia**
- **Ak si obce neplnia zákonom stanovené povinnosti** pri spolufinancovaní svojich občanov v sociálnych službách (SS), dôsledkom je:
 - **nerovnaké zaobchádzanie s odkázanými občanmi,**
 - **nerovnaké postavenie neverejných poskytovateľov.**

Realita v praxi bola overená v prieskumoch:

- **Dva online prieskumy**
(cez aplikáciu Instant Research agentúry IPSOS)
 - **prieskum medzi obcami/mestami** (oslovené všetky miestne samosprávy)
 - **prieskum medzi neverejnými poskytovateľmi** vybraných sociálnych služieb (oslovení všetci ZPS, DS, ZOS)

Realita v praxi bola overená v prieskumoch:

- Pozitívom je, že do prieskumu sa **zapojilo 2012 obcí z 2887 a 165 neverejných poskytovateľov** sociálnych služieb z 379
- Alarmujúce je, že **iba 8,8 % zapojených obcí sa podieľa na spolufinancovaní** svojich občanov v sociálnych službách

Prečo je to dôležité?

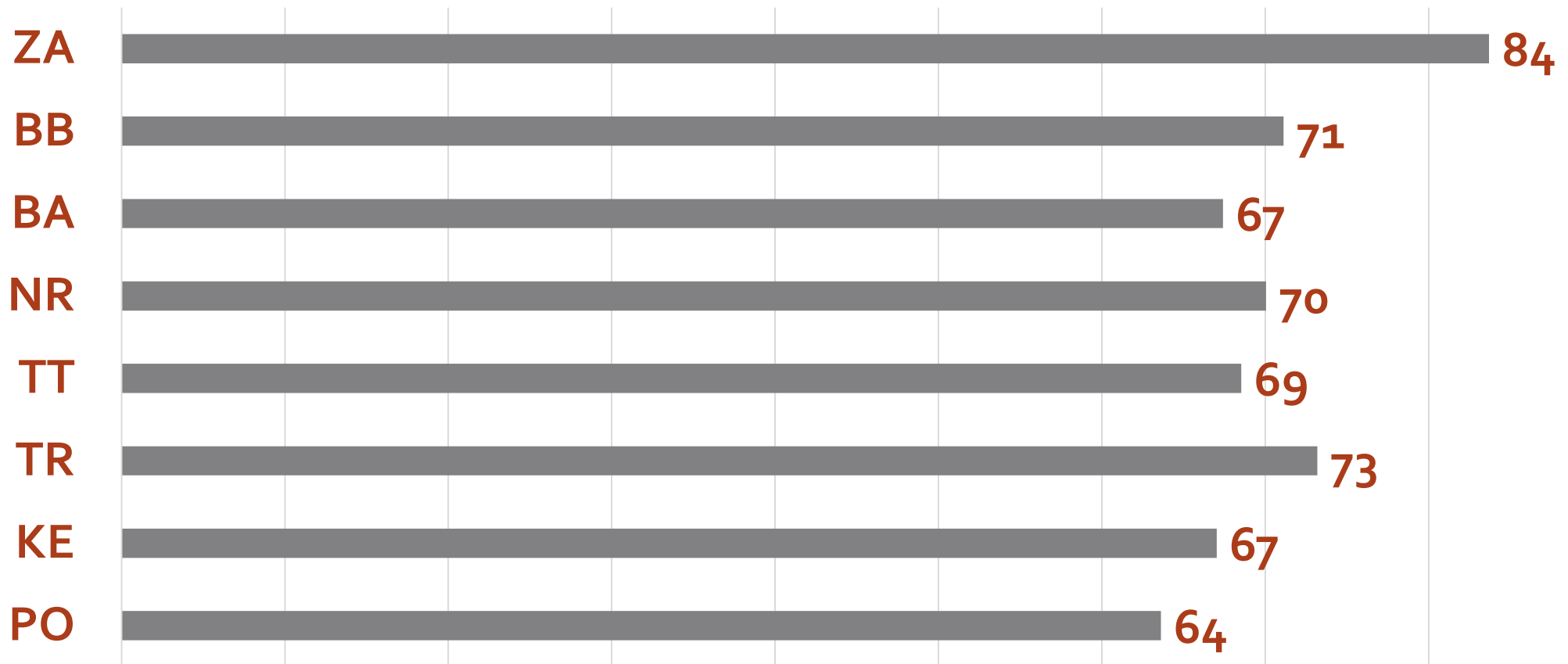
- **Problematika financovania sociálnych služieb úzko súvisí aj so starnutím populácie a zvyšujúcim sa počtom odkázaných seniorov na sociálne služby, ktoré nie sú dostupné**

SocioFórum očakáva od vlády SR urýchlené prijatie reforiem a opatrení, ktoré tento stav napravia

Vybrané zistenia z prieskumov

- Viac ako dve tretiny obcí (70 %) sa zapojilo do prieskumu, s najvyššou účasťou v Žilinskom kraji (84 %) a najnižšou v Prešovskom kraji (64 %)
- **79 % obcí uviedlo, že finančný príspevok na prevádzku (FPP) neposkytli, lebo ich nikto nepožiadaval, ale prečo?**
- **Len 178 obcí (8,8 %) poskytlo FPP**

Miera návratnosti podľa krajov v %

Vybrané zistenia z prieskumov

- Z tých obcí, ktoré poskytli FPP (8,8 % z celkového počtu respondentov) uviedla **väčšina** (72 %) obcí, že poskytli FPP v zákonom stanovenej výške aj na oprávnený počet prijímateľov
- **Priemerná mesačná výška FPP**, ktorú obec poskytla sa pohybuje u takmer 1/3 neverejných poskytovateľov v rozmedzí **od 51 do 100 €**

Vybrané zistenia z prieskumov

- V prípade 13 % obcí bolo dôvodom neposkytnutia **nevyčlenenie prostriedkov na tento účel**
- 12 % obcí odôvodňovalo neposkytnutie FPP **nedostatkom finančných prostriedkov**

Vybrané zistenia z prieskumov

- 2012 zapojených respondentov, ktorí odpovedali, uviedlo až **1 581 (79 %)**, že **FPP neposkytli, lebo ich nikto nepožiadala**.
- Poskytovatelia pobytových zariadení sociálnych služieb (ZPS a ZOS), takmer polovica (54,2 %; 44 %) vôbec nepožiadala obec /mesto o FPP.
- 149 obcí (7 %) neposkytlo príspevok napriek žiadosti neverejného poskytovateľa.

Prehľad odpovedí a počtu obcí vo vzťahu k financovaniu neverejných poskytovateľov SS prostredníctvom FPP

Najčastejšie dôvody prečo obce neposkytli FPP:

- **Obec/mesto nemá vyčlenené na tento účel finančné zdroje v rozpočte obce/mesta.**
 - 259 obcí čo predstavuje 13 %.
- **Obec/mesto nemá finančné prostriedky**
 - 245 obcí, t.j. čo predstavuje 12 %.
- **Podpora týchto sociálnych služieb nepatrí medzi priority obce/mesta**
 - 16 obcí, čo predstavuje 1 %.
- **Iné dôvody.**

Iné dôvody (absurdné až protiprávne)

- Sociálna služba je občanovi poskytovaná na základe žiadosti rodiny; **občanovi už bola služba poskytovaná, zabezpečil si ju sám.**
- **Občan alebo jeho príbuzní majú dostatok finančných prostriedkov** (predali dom).
- Rodina žiadateľky bola schopná platiť požadovanú sumu za poskytnutie sociálnej služby svojej matky.
- Neprispievame formou FPP, pretože prispievame inou formou.
- Obec je ochotná uhradiť čiastku za jedného klienta vo výške podielových daní na jedného občana.
- Ani naše zariadenie nepýta od iných miest a obcí finančné prostriedky na dofinancovanie sociálnej služby.

Výsledky vybraných zistení

- Percento neverejných poskytovateľov vybraných druhov SS, ktorí požiadali obec o FPP, sa líšilo v závislosti od druhu sociálnej služby.
 - Percento neverejných poskytovateľov, ktorí sa obrátili na obec/mesto a **požiadali** ich o poskytnutie FPP je **najvyššie (75 %)** u neverejných poskytovateľov **denných stacionárov (DS)**.
 - Najvyšší počet respondentov, ktorí **nepožiadali o FPP** je pri neverejných poskytovateľoch sociálnej služby **v zariadení pre seniorov (54,2 %)**.

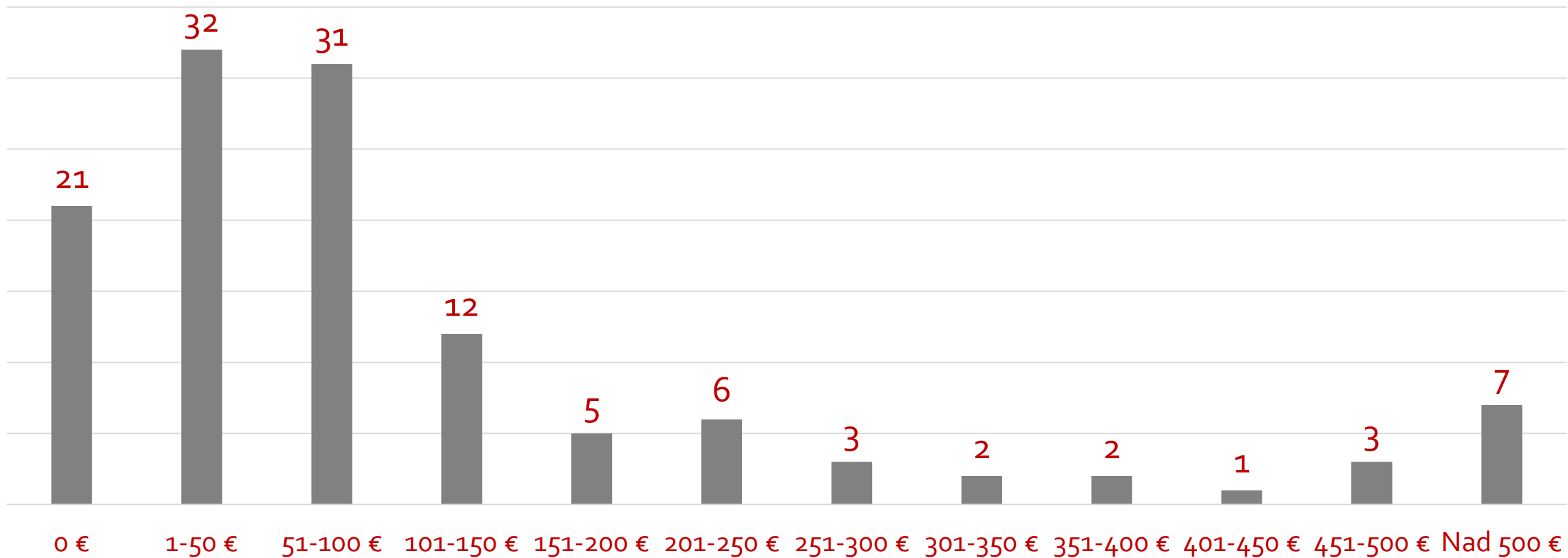
Výsledky vybraných zistení

- **Najčastejším dôvodom, ktorý uvádzali obce pre neposkytnutie FPP bol nedostatok finančných prostriedkov (61 % ZPS, 50 % ZOS, 37 % DS).**
- 40 % odpovedí prečo neposkytli FPP zo strany obce/mesta, tvrdia, že si **tieto služby pre svojho občana u neverejného poskytovateľa neobjednali, ale uvádzali aj iné dôvody.**
- **Obec ani neodpovedala na žiadosť neverejného poskytovateľa, a to v 29,4 % respondentov pri sociálnej službe v ZPS, v 25,9 % pri sociálnej službe v DS a až v 50 % pri sociálnej službe v ZOS.**

Výsledky vybraných zistení

- Spomedzi respondentov pri sociálnej službe v ZPS najvyššie percento (15,7 %) uviedlo priemernú výšku FPP v rozpätí od **51 do 75 €**.
- Vysoké percento respondentov pri všetkých druhoch sociálnych služieb odpovedalo, že im **obec síce poskytla FPP, ale len na niektorých prijímateľov, t. j. na menej ako 50 % prijímateľov.**

Priemerná výška FPP v zariadení pre seniorov

Výsledky vybraných zistení

- Poskytovatelia **pobytových zariadení sociálnych služieb (ZPS a ZOS)**, takmer polovica (54,2 %; 44 %) **vôbec nepožiadala obec /mesto o FPP.**
- **Najčastejším dôvodom**, pre ktorý sa neverejní poskytovatelia neobracali na obec/mesto o finančnú podporu prostredníctvom FPP bolo, **že mali predchádzajúce negatívne skúsenosti** (neposkytli im žiadny príspevok).

Jeden zo záverov na základe odpovedí

Mnohé obce postupujú v rozpore s platnou legislatívou a na základe vlastného uváženia **interpretujú** príslušné ustanovenia zákona o sociálnych službách, či už **účelovo**, alebo z dôvodu **neznalosti** platnej právnej úpravy.

Návrhy odporúčaní SocioFóra

1. **Zabezpečiť vzdelávanie/dovzdelávanie pre príslušných zamestnancov obcí a miest a pre neverejných poskytovateľov SS zamerané na znalosť, ako aj implementáciu príslušných ustanovení zákona č. 448/2008 Z. z.**
2. **Zvýšiť počet vykonaných kontrol obcí pri dodržiavaní platných právnych predpisov v oblasti sociálnych služieb.**

Návrhy odporúčaní SocioFóra

- 3. Podmieniť čerpanie finančných prostriedkov z verejných zdrojov pre obce (napr. z dotácií, fondov EÚ, Plánu obnovy a odolnosti a pod.). preukázaním plnenia si zákonom stanovených povinností v oblasti sociálnych služieb voči neverejným poskytovateľom, napr. poskytovaním FPP v rámci zákonom stanovených podmienok.**

Návrhy odporúčaní SocioFóra

4. **V rámci reformy financovania sociálnych služieb prehodnotiť originálne kompetencie obcí v oblasti sociálnych služieb a nastaviť podmienky systému tak, aby:**
- **odkázaný občan mal zabezpečené, nielen deklarované, právo na sociálnu službu aj s podporou z verejných zdrojov,**
 - **financovanie bolo realizovateľné v praxi a nebolo administratívne náročné pre obce, žiadateľov a pre poskytovateľov.**

Návrhy odporúčaní SocioFóra

5. Posilniť a motivovať neverejných poskytovateľov k podávaniu žiadostí o FPP prostredníctvom **elektronickej schránky**.
6. Zabezpečiť v praxi **jednotnú interpretáciu a implementáciu povinnosti obce v súlade s ustanovením § 75 odsek 1 zákona o sociálnych službách (už dnes, nečakajme!)**.

Ďakujeme – priestor na vaše otázky

